

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอลำดับขั้นตอนการสรุปผลการวิจัยตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผลการวิจัย
4. บทเรียนที่ได้จากการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
2. เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
3. เพื่อทดลองใช้ระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามกระบวนการทั้งหมด 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ระยะที่ 2 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และ ระยะที่ 3 ทดลองใช้ระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้วิจัยขอเสนอผลของการดำเนินงานในแต่ละระยะพอสังเขป ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

จากการสังเคราะห์มาตรฐานการศึกษาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษามาตรฐานการศึกษาจากหลาย ๆ หน่วยงานทางการศึกษาทั้งของไทยและต่างประเทศ ได้ตัวแปรที่ทำการศึกษา จำนวน 6 มาตรฐาน ดังนี้คือ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการแสวงหาความรู้ 4) ด้านผู้สอน 5) ด้านผู้บริหาร และ 6) ด้านกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 38 ตัว ส่วนข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในจากการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม พบว่าโรงเรียนเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยเรียงตามลำดับตามมาตรฐานจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านผู้สอน ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตรสถานศึกษา และด้านผู้เรียน ซึ่งทั้งหมดมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน สำหรับสภาพความต้องการปรับปรุงพัฒนา พบว่ามีความต้องการปรับปรุงพัฒนาในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความต้องการในการพัฒนาปรับปรุงใกล้เคียงกันในทุก ๆ ด้าน ส่วนข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ปรากฏว่า มีประเด็นที่ควรนำมาพัฒนาระบบในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านผู้เรียน ควรพัฒนาความมีวินัยของนักเรียน ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ ความซื่อสัตย์สุจริต และความภูมิใจในความเป็นไทย 2) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ควรพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่างๆ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ 3) ด้านการแสวงหาความรู้ ควรพัฒนาความสนใจในการหาความรู้จากแหล่งความรู้รอบตัว การมีนิสัยรักการอ่าน และการเรียนรู้ด้วยตัวเอง 4) ด้านผู้สอน ควรพัฒนาการวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาตนเองและผู้เรียน 5) ด้านผู้บริหาร ควรพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ การศึกษา เรียนรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับงานทางด้านวิชาการและการบริหารจัดการ และการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งมีความพึงพอใจ 6) ด้านกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ ควรพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์

และ กีฬานันทนาการ การจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และ
ภูมิปัญญาไทย และการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ และความถนัดของผู้เรียน
เต็มตามศักยภาพ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทั้งการสังเคราะห์มาตรฐาน
การประกันคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลจาก
การสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการร่างระบบประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนเอกชน
ประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
ประกอบด้วย 1) Inputs เป็นปัจจัยป้อนหรือตัวเหตุ 2) Process ของการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายใน โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และ 3) Outputs - Outcomes ผลผลิตและผลลัพธ์ของ
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่คาดว่าจะได้รับ ส่วนผลการสนทนากลุ่มของ
ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาระบบ ซึ่งผู้วิจัยของสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญที่นำมาพิจารณาแก้ไข
ในระบบดังนี้ 1) องค์ประกอบทั้ง 6 นั้น มีความครอบคลุมการประกันคุณภาพแล้วหรือไม่
2) ร่างระบบต้องมีคำอธิบายที่เข้าใจง่ายชัดเจน 3) บุคลากรในโรงเรียนจะกล้าแสดงความคิดเห็น
และพัฒนาในด้านผู้บริหารหรือไม่ 4) ควรอธิบายรายละเอียดของยุทธศาสตร์ให้ชัดเจนว่า
ประกอบด้วยอะไรบ้าง 5) ควรปรับร่างระบบให้เป็นรูปแบบแนวนอน 6) ต้องอธิบายได้ว่า
นำหลักการทฤษฎีใดมาใช้ในร่างระบบนี้ 7) ตัวบ่งชี้แต่ละตัวต้องบอกให้ชัดเจนด้วยว่า
จะดำเนินการอย่างไร 8) การตัดสินใจคณะครูทุกคนควรมีส่วนร่วมผลการสัมมนาอิง
ผู้ทรงคุณวุฒิ มีประเด็นสำคัญที่นำมาแก้ไขร่างระบบดังต่อไปนี้ 1) ควรนำบริบทของ
แต่ละโรงเรียนมาเป็นส่วนประกอบด้วย เพราะบริบทของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน
2) ให้ผู้วิจัยทดลองไม่ประเด็นของด้านการแสวงหา ความรู้และด้านกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ
ด้วย 3) ควรเน้นการพัฒนาในด้านผู้เรียนเป็นหลัก 4) ผู้วิจัยต้องระบุให้ได้ว่าเกิดนวัตกรรม
อะไรใหม่ 5) ควรนิยามให้ชัดเจนว่า 6 องค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์นั้นนำมาเกี่ยวข้องกับ
ระบบอย่างไร 6) ควรใช้เวลาทดลองระบบประมาณ 3-4 เดือน 7) ควรให้ความสำคัญกับ
การทำงานร่วมกันของผู้บริหาร คณะครู และผู้วิจัยในการทดลองระบบ 8) ต้องอธิบายได้อย่าง
ชัดเจนว่าตัวบ่งชี้แต่ละตัวนำไปพัฒนาอย่างไร 9) ควรมีการสะท้อนกลับของผลลัพธ์มาสู่ผู้วิจัย
ป้อนอีกครั้ง และ 10) ระบบนี้จะเกิดประโยชน์อะไร กับบุคคลใดบ้าง ซึ่งเมื่อได้ข้อเสนอแนะ
จากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขระบบตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ

ผลการปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย

1) Inputs เป็นปัจจัยป้อนคือ บริบทของ โรงเรียนภัทรคาลัยที่ผู้วิจัยเลือกทดลองระบบ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วิสัยทัศน์ และความเป็นผู้นำทางวิชาการ ปัจจัยด้านผู้สอน คือ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร และการใช้เทคโนโลยีพัฒนาตนเองและผู้เรียน สนวกกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการสังเคราะห์มาตรฐานการประกันคุณภาพที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศใช้กันอยู่ในปัจจุบัน 6 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เป็นปัจจัยป้อนในระบบดังกล่าว 2) Process ของระบบประกันคุณภาพภายใน เริ่มต้นด้วยการ ดำเนินงานตามกระบวนการวิจัย และหลักวิชาการ ประกอบด้วย การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความพร้อมแก่คณะครู จากนั้นจะมีการร่วมกันพิจารณาและกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Themes) เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยร่วมกันเลือกจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ ประกอบกับกระบวนการบริหารของผู้บริหาร กระบวนการด้านผู้สอน โดยเน้นที่การจัดการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการด้านการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้กับผู้อื่น ความสนใจหาความรู้จากแหล่งรอบตัว และกระบวนการด้านกิจกรรม คือการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ซึ่งทั้งหมดนี้มาจากการร่วมกันคัดเลือกของคณะครู นำเข้าสู่การพัฒนาตามหลักและกระบวนการของ Action Research : AR และจะพิจารณาผลการปฏิบัติงานจาก แผนโครงการของแต่ละยุทธศาสตร์หรือตัวบ่งชี้แต่ละตัวว่าบรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้หรือไม่ แล้วประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแต่ละตัวบ่งชี้ และ 3) Outputs - Outcomes ผลผลิตและผลลัพธ์ของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่ได้รับ

จากการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน คือ การบรรลุเป้าหมายของแต่ละตัวบ่งชี้ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านผู้เรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของโรงเรียน รวมถึง โรงเรียนได้รับการยอมรับจาก ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ส่งผลให้โรงเรียนมีความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองใช้ระบบประกันคุณภาพภายใน

3.1 การเตรียมการเพื่อทดลองระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้วิจัยเริ่มจากการจัดประชุมคณะครูของ โรงเรียนภัทรคาลัยเพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญและกระบวนการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน โดยที่ประชุมเห็นว่าควรมีการจัดการประชุม

เชิงปฏิบัติการขึ้น เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจทั้งเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติที่ถูกต้อง รวมถึง การร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในแต่ละตัวบ่งชี้ จากนั้นจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อทดลองใช้ระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนเอกชน มีเป้าหมายหลัก เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับคณะครูของโรงเรียน กัทรอด ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพเป็นผล โดยตรงตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ โดยบรรยากาศของการประชุมเชิงปฏิบัติการ เหมือนกับการฝึกอบรมโดยทั่วไป ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนกัทรอดได้ย้าให้ครูทุกคนให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายใน และให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยอย่างจริงจังด้วย ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้บรรยายเกี่ยวกับความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งแจ้งมาตรฐานการประเมินต่าง ๆ และโยงสู่จุดที่เป็นปัญหาของโรงเรียน ครูส่วนใหญ่ให้ความสนใจดี กิจกรรมส่วนใหญ่ เป็นการบรรยาย การแสดงความคิดเห็นและการซักถามของคณะครูผู้เข้าร่วมอบรม และมีการฝึกปฏิบัติในช่วงท้ายของการฝึกอบรมวันแรก จากนั้นในวันถัดมาได้ร่วมกันกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มีการกำหนดตัวบ่งชี้ กำหนดเป้าหมาย และกำหนด โครงการดำเนินการของแต่ละตัวบ่งชี้ คณะครูมีความกระตือรือร้นที่จะทำงาน ในที่สุดก็ได้ยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนขึ้นมา

3.2 สรุปตัวบ่งชี้คุณภาพ เป้าหมาย และ โครงการที่จะนำไปพัฒนาระบบ ประกอบด้วย 1) จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียน โดยมีเป้าหมาย อยู่ที่ 2 ครั้ง และใช้โครงการส่งเสริมวินัยเป็นตัวสนับสนุน 2) ร้อยละของนักเรียนที่มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 90 และมีโครงการ ที่ช่วยน้องมาสนับสนุน 3) ร้อยละของนักเรียนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา มีเป้าหมายอยู่ที่ ร้อยละ 90 โดยมีโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมาสนับสนุน 4) ร้อยละของนักเรียน ที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐาน ได้ มีเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 80 มีโครงการภาษาอังกฤษ วันละคำเป็นตัวสนับสนุน 5) จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ และทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ตั้งเป้าหมาย 2 ครั้ง มีโครงการเกษตรน้อยมาสนับสนุน 6) จำนวนครั้งที่ครูได้รับการ ฝึกอบรมและพัฒนาการเรียนการสอน มีเป้าหมาย 3 ครั้ง โครงการพัฒนาบุคลากรเป็น ตัวสนับสนุน 7) จำนวนครั้งที่ครูได้รับการนิเทศการสอน ตั้งเป้าหมายไว้ที่ 2 ครั้ง มีโครงการ นิเทศภายในสนับสนุน และ 8) จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมสันตนาการด้านกีฬา เป้าหมาย 3 ครั้ง มีโครงการกีฬาพาเพลินสนับสนุน

3.3 ผลการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) 2 วงรอบ มีการจัดโครงการสนับสนุนในแต่ละตัวบ่งชี้ ผลการดำเนินงานพบว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติงาน ได้บรรลุเป้าหมาย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียน เป้าหมาย 2 ครั้ง ผลลัพธ์ 3 ครั้ง
- 2) ร้อยละของนักเรียนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา เป้าหมายร้อยละ 90 ผลลัพธ์ร้อยละ 92
- 3) จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ และทำงานร่วมกับผู้อื่น เป้าหมาย 2 ครั้ง ผลลัพธ์ 2 ครั้ง
- 4) จำนวนครั้งที่ครูได้รับการฝึกอบรม เป้าหมาย 3 ครั้ง ผลลัพธ์ 3 ครั้ง
- 5) จำนวนครั้งที่ครูได้รับการนิเทศการสอน เป้าหมาย 2 ครั้ง ผลลัพธ์ 2 ครั้ง ส่วนที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมาย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ร้อยละของนักเรียนที่มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม เป้าหมายร้อยละ 90 ผลลัพธ์ร้อยละ 89 2) ร้อยละของนักเรียนที่สามารถสื่อสารภาษา อังกฤษพื้นฐานได้ เป้าหมายร้อยละ 80 ผลลัพธ์ร้อยละ 74 และ 3) จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมสหนาการด้านกีฬา เป้าหมาย 3 ครั้ง ผลลัพธ์ 2 ครั้ง

หลังจากการทดลองระบบประกันคุณภาพภายในตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการจนครบเวลาตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยขอรายงานผลการปฏิบัติงานทั้งหมด โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากแฟ้มสะสมงานของแต่ละโครงการ จากการสัมภาษณ์คณะครู สัมภาษณ์นักเรียน จากการให้คณะครูแสดงความรู้สึกร่วมกัน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 32

ตารางที่ 32 สรุปผลการทดลองระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนเอกชน โดยแยกตามตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้คุณภาพ (KPIs)	สภาพเดิม	เป้าหมาย	ผลลัพธ์ (Results)	
			Outputs	Outcomes
1. จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียน	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	1. นักเรียนมีระเบียบวินัยมากขึ้น 2. นักเรียนให้ความร่วมมือในกิจกรรมเป็นอย่างดี
2. ร้อยละของนักเรียนที่มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม	-	90 %	89 %	1. นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มากขึ้น 2. มีความเสียสละด้วยความเต็มใจ

ตัวบ่งชี้คุณภาพ (KPIs)	สภาพ เดิม	เป้าหมาย	ผลลัพธ์ (Results)	
			Outputs	Outcomes
3. ร้อยละของนักเรียน ที่ปฏิบัติตามคณา ศาสตรา	-	90 %	92 %	1. นักเรียนมีความประพฤติ ที่ดีขึ้น 2. ปฏิบัติตามหลักธรรม ของศาสนา
4. ร้อยละของนักเรียน ที่สามารถสื่อสาร ภาษาอังกฤษ พื้นฐานได้	-	80 %	74 %	1. นักเรียนสามารถจดจำ คำศัพท์ได้ 2. นักเรียนสามารถสื่อสาร ภาษาอังกฤษ ในบทสนทนาพื้นฐานได้
5. จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรม ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ และทำงานร่วมกับผู้อื่น	0 ครั้ง	2 ครั้ง	2 ครั้ง	1. นักเรียนรู้จักการทำงาน ร่วมกัน 2. นักเรียนรู้จักช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน 3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
6. จำนวนครั้งที่ครูได้รับ การฝึกอบรม	1 ครั้ง	3 ครั้ง	3 ครั้ง	1. ครูสามารถนำผลการอบรม มาใช้ในการสอนได้ 2. ครูมีความพึงพอใจกับ การอบรม
7. จำนวนครั้งที่ครูได้รับ การนิเทศการสอน	0 ครั้ง	2 ครั้ง	2 ครั้ง	3. ครูให้ความสำคัญ ในการเตรียม การสอน 4. ครูจัดการเรียนการสอน ได้ดีขึ้น
8. จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรม สนทนาคณะด้านกีฬา	1 ครั้ง	3 ครั้ง	2 ครั้ง	1. นักเรียนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา 2. นักเรียนมีสุขภาพแข็งแรง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบสำคัญ ๆ ตามวัตถุประสงค์หลายประการ ผู้วิจัยจึงทำการอภิปรายผลในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ผลการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน และผลการทดลองใช้ระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละประเด็นดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ

1.1 จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของไทยและต่างประเทศ พบว่า องค์ประกอบของมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ควรจะเป็น ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมและสอดคล้องกับสาระสำคัญของมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2548 : 2) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 11-17) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ 15 มาตรฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554 : 9-13) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. 2549 : 5-14) มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2553 : online) มาตรฐานการศึกษาประเทศอังกฤษ (Association of Professionals in Education and Children's Trusts. 2005 : 8-19) มาตรฐานการศึกษาประเทศฟินแลนด์ (Ministry of Education, Finland. 2010 : 3-5) และ P.Sahlberg (2009 : 31-33) มาตรฐานการศึกษาประเทศนิวซีแลนด์ (รุ่ง แก้วแดง. 2546 : 71-73) และ วิจารย์ พานิช (2546 : 32-35) มาตรฐานการศึกษาประเทศญี่ปุ่น (Ministry of Education, Japan. 2553 : online) และมาตรฐานการศึกษาประเทศสิงคโปร์ (Ministry of Education, Singapore, 2008 : 23) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า มีความสอดคล้องกับ 6 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นมา และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ใช้ประเมินกันอยู่ในปัจจุบัน พบว่า

มี 2 มาตรฐานเพิ่มขึ้นใหม่แตกต่างจากเดิม คือ มาตรฐานด้านการแสวงหาความรู้ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ จะเห็นได้ว่ามาตรฐานที่ได้จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัยทำให้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยทั้งสองมาตรฐานนี้จะอยู่ในส่วนกระบวนการของระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ซึ่งเป็นจุดแข็งของโรงเรียนเอกชนที่ไม่ได้มุ่งเน้นในด้านของผลลัพธ์เพียงอย่างเดียว แต่ยังให้ความสำคัญในส่วนของด้านกระบวนการด้วย ดังนั้น โรงเรียนเอกชนที่มุ่งเน้นด้านความเป็นเลิศจึงควรเลือกมาตรฐานทั้งสองด้านนี้มาพัฒนาตามกระบวนการของระบบประกันคุณภาพภายใน

1.2 จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยใช้แบบสอบถาม พบว่าโรงเรียนเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีสภาพปัญหาของระบบประกันคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 องค์ประกอบ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจประกอบไปด้วย องค์ประกอบด้านปัจจัยป้อน ในส่วนของคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ผู้บริหารมีความเห็นว่า มีสภาพปัญหาด้านนี้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.06$) แตกต่างจากบุคลากรตำแหน่งอื่น ๆ ที่เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 3.16$) ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ ($\bar{X} = 3.22$) และครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.19$) เช่นเดียวกับองค์ประกอบด้านกระบวนการ ในส่วนของการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้บริหารมีความเห็นว่า มีสภาพปัญหาด้านนี้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$) ซึ่งแตกต่างจากบุคลากรตำแหน่งอื่นๆ ที่เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เช่น ครูผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 3.16$) ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ ($\bar{X} = 3.17$) และครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.16$) แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางมีความมั่นใจในตนเองว่าเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งอาจตรงข้ามกับความคิดเห็นของบุคลากรคนอื่นๆ ในโรงเรียน สอดคล้องกับมัทธนา อินทุสมิต (2547 : 125) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนก็มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน เชื่อมั่นว่าการประเมินผลการปฏิบัติงาน เกิดขึ้นเพราะผลงานของตน ส่วนสภาพความต้องการปรับปรุงพัฒนา พบว่า มีความต้องการปรับปรุงพัฒนาในระดับมาก จำนวน 3 องค์ประกอบ ซึ่งมีความต้องการในการพัฒนาปรับปรุงใกล้เคียงกันในทุกๆ ด้าน มีประเด็นที่น่าสนใจคือ องค์ประกอบด้านปัจจัยป้อน ในส่วนของคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ เช่นเดียวกับในด้านของสภาพปัญหา โดยผู้บริหารมีความต้องการ

ที่จะพัฒนาในด้านนี้ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.56$) ซึ่งแตกต่างจากบุคลากรตำแหน่งอื่นๆ ที่มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน แต่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามาก ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 3.15$) ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ ($\bar{X} = 3.20$) และครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.17$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลของความคิดเห็นในด้านสภาพปัญหา และเป็นการเน้นย้ำว่า ผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่า ตนเองไม่ใช่ปัญหาของระบบประกันคุณภาพภายใน โดยในภาพรวมนั้นทุกคนเห็นว่า การดำเนินการประกันคุณภาพเป็นสิ่งที่จำเป็น สอดคล้องกับการรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่กล่าวไว้ว่า คุณภาพของการศึกษาของไทยที่จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถหรือจริยธรรม คุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2553 : 4) โดยจะต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น จะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 4) และรุ่ง แก้วแดง (2544 : 36) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาทั้งระบบมีความสำคัญกับ โรงเรียนเอกชนเป็นอย่างมาก

1.3 จากการศึกษาข้อมูลในการสนทนากลุ่มของ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า บุคลากรของโรงเรียนที่ร่วมสนทนากลุ่ม จะมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านผู้เรียน สอดคล้องกับ ประเสริฐ ราวณิชวีสุทธิ (2550 : 35) และพร ศรียมก (2545 : 252-253) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนคือผู้รับการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ที่ควรพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารสอดคล้องกับ สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2550 : 244-245) กล่าวว่า หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนควรมีจำนวนหลักสูตรที่เป็นภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้น และได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ จุดแกร่งคามเอกลักษณ์ และมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาชาติ มีความหลากหลายและยืดหยุ่น ด้านการแสวงหาความรู้ ควรพัฒนาความสนใจในการหาความรู้จากแหล่งความรู้รอบตัว และการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ด้านผู้สอน ควรพัฒนาการวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2553 : 14) ที่กล่าวว่า บุคลากรครูมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา จึงควรเร่ง

ส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือ พัฒนาบุคลากรให้ทั่วถึง ด้านผู้บริหาร ควรพัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ วิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ การศึกษา เรียนรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับงานทางด้านวิชาการและการบริหารจัดการ และการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ สอดคล้องกับ ประธอ สุนทรวิภาต (2543 : 108) และ ประเสริฐ ลาวัณย์วิสุทธิ์ (2550 : 36) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบาย ความมุ่งหมายที่ชัดเจนและต่อเนื่องในการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ ควรพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และ กีฬา/นันทนาการ การจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย และการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ และความถนัดของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับ อภิชาติ แสงลี (2552 : 52-53) รวมถึงเจริญ ไวรวิจันกุล (2542 : 5) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬานันทนาการ รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ ตลอดชีวิตทุกรูปแบบบริการแก่เด็ก อย่างหลากหลาย พอเพียง และมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในทั้ง 2 รูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่มกับบุคลากรของโรงเรียนเอกชน พบว่ามีประเด็นที่ควรนำไปพัฒนาสอดคล้องกันเกือบทั้งหมด (ดังตารางที่ 21 หน้า 148) จึงสามารถมั่นใจได้ว่าการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในนั้นมีความน่าเชื่อถือ โดยผลการศึกษาที่ออกมาสอดคล้องกันนั้นเกิดจากการที่บุคลากรของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางพบปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบทที่ใกล้เคียงกัน ผลการศึกษาจึงออกมาสอดคล้องกันดังที่ผู้วิจัยรายงาน ซึ่งตรงกับที่ จรวพร ธรณินทร์ (2551 : 88) กล่าวไว้ว่า สภาพบริบทของโรงเรียนเอกชนที่คล้ายคลึงกันไม่ว่าจะเป็น สถานที่ตั้ง พื้นที่ เขตบริการ ขนาด โรงเรียน หรือ จำนวนนักเรียน มีผลทำให้สภาพปัญหาของโรงเรียนเอกชนเหล่านั้นเหมือนหรือใกล้เคียงกัน

1.4 จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการสนทนากลุ่ม และยืนยัน ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ของระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้ข้อสรุปว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยในหลักการและรูปแบบของระบบที่ผู้วิจัยได้

นำเสนอ แต่มีข้อปลีกย่อยอื่น ๆ ที่เสนอแนะให้ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข เช่น องค์ประกอบทั้ง 6 นั้น มีความครอบคลุมการประกันคุณภาพแล้วหรือไม่ ควรอธิบายรายละเอียดของยุทธศาสตร์ให้ชัดเจนว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง ควรปรับร่างระบบให้เป็นรูปแบบแนวนอน ต้องอธิบายได้ว่า นำหลักการทฤษฎีใดมาใช้ในร่างระบบนี้ ควรนำบริบทของแต่ละโรงเรียนมาเป็นส่วนประกอบด้วย เพราะบริบทของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ควรเน้นการพัฒนาในด้านผู้เรียนเป็นหลัก ควรใช้เวลาทดลองระบบประมาณ 3-4 เดือนควรให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร คณะครู และผู้วิจัยในการทดลองระบบ และควรมีการสะท้อนกลับของผลลัพธ์ มาสู่ปัจจัยป้อนอีกครั้ง ซึ่งผลของการจัดสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีส่วนคล้ายคลึง โดดเดี่ยวและสอดคล้องกับ เพ็ญใจ สยามมิตร (2553 : 121-124) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนหนองเหล็กศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม คำเม็ง สีนุญเรือง (2553 : 97-108) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ประไพพรรณ ยศกลาง (2551 : 101-113) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้าน โนนสัง อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา และ ศิริ ถิธาสนา (2549 : 147-151) ที่ได้ดำเนินงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ : กรณีศึกษา ซึ่งนักวิชาการเหล่านี้ ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทั้งนั้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงระบบรูปแบบต่าง ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบและระบบที่ผู้วิจัยค้นพบมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้องตามหลักวิชา แต่การที่หน่วยงานต่าง ๆ จะนำไปใช้นั้นจะต้องสร้างการยอมรับ สร้างความร่วมมือ ก่อนที่จะนำระบบหรือรูปแบบต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทนั้น ๆ ต่อไป

1.5 ผลการทดลองใช้ระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน

1.5.1 ผลการเตรียมการเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้วิจัยและโรงเรียนที่รับการทดลอง ตกลงและพร้อมใจกันที่จะพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้ดีกว่าสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จึงได้ร่วมกันวางกรอบที่จะดำเนินการพัฒนาต่อไป โดยในเบื้องต้นมีความเห็นตรงกันว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ เช่น การเตรียมตัวเตรียมใจของบุคลากรภายในโรงเรียนให้พร้อม และเห็นว่าจะต้องดำเนินการก่อนเรื่องอื่นใดทั้งหมด สอดคล้องกับ ศิริ ถิธาสนา (2549 : 142) ที่ได้ทำการศึกษาหลักการทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้องพบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องใหม่ ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรยังไม่เพียงพอ การฝึกอบรมครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ยังไม่ครอบคลุมและกว้างขวางเพียงพอ จึงสมควรทำการฝึกอบรมครูเพื่อเตรียมความพร้อม ซึ่งสอดคล้องกับ ประเสริฐ ลาวัณย์วิสุทธิ์ (2550 : 35) Cogan and Derricott (1988 : 43) และ กรมวิชาการ (2545 : 6) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของสังคมนั้นจะต้องมีสภาพความพร้อมของบุคลากร ครู ผู้บริหาร และบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึง ได้เริ่มต้นทดลองระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว

1.5.2 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพ เป้าหมาย และ โครงการที่จะนำไปพัฒนาระบบ คณะครูและผู้วิจัยได้ร่วมกันเลือกประเด็นที่โรงเรียนมีปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง มาเป็นประเด็นหลักในการพัฒนา ซึ่งตัวบ่งชี้ที่ร่วมกันคัดเลือก ประกอบด้วย จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่ 2 ครั้ง และใช้โครงการส่งเสริมวินัยเป็นตัวสนับสนุน ร้อยละของนักเรียนที่มีความเอื้อเพื่อ พ่อแม่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 90 และมีโครงการที่ช่วยน้องมาสนับสนุน ร้อยละของนักเรียนที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา มีเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 90 โดยมีโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมาสนับสนุน ร้อยละของนักเรียนที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้ เป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 80 มีโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นตัวสนับสนุน จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตั้งเป้าหมาย 2 ครั้ง มีโครงการเกษตรน้อยมาสนับสนุน จำนวนครั้งที่ครูได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาการเรียนการสอน มีเป้าหมาย 3 ครั้ง โครงการพัฒนาบุคลากรเป็นตัวสนับสนุน จำนวนครั้งที่ครูได้รับการนิเทศการสอน โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ 2 ครั้ง มีโครงการนิเทศภายในสนับสนุน จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมสหวิทยาการด้านกีฬา เป้าหมาย 3 ครั้ง มีโครงการกีฬาพาเพลินสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2551 : 155) และพศุ เตชะรินทร์ (2546 : 38) ที่กล่าวว่า ตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่ต้องนำมาควบคุมกับระบบการประเมินผล เพราะตัวบ่งชี้จะบอกได้ว่าสิ่งที่เราวัดนั้นมีสถานะเช่นใด จากนั้นก็เป็นหน้าที่ของผู้ประเมินที่นำผลที่วัด ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ว่าสถานะเช่นนั้นดีหรือไม่ดี เพื่อกำหนดสิ่งที่จะปฏิบัติต่อไป อีกประเด็นที่น่าสนใจคือ คณะครูผู้ร่วมวิจัย ไม่ได้เลือกตัวบ่งชี้ในด้านผู้บริหารเพื่อนำมาพัฒนาเลย อาจเป็นเพราะความเกรงใจต่อผู้บริหาร เพราะถ้าระบุว่าตัวบ่งชี้ใดในด้านดังกล่าว

มีปัญหา สมควรจะพัฒนาหมายถึงการที่ผู้บริหารของโรงเรียนมีข้อบกพร่อง โดยคณะกรรมการ อาจกังวลว่าจะมีผลกระทบต่อการทำงานได้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนนั้นมีอำนาจเบ็ดเสร็จอยู่ในตัวเอง ดังนั้นการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนจึงควรเป็นคนที่ใจกว้าง เปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เพื่อให้คณะกรรมการและบุคลากรในโรงเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาในจุดที่ยังเป็น ข้อบกพร่อง อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างรอบด้านต่อไป สอดคล้องกับ สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2550 : 74) ที่กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องเปิดใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรอื่นๆ อย่างตรงไปตรงมา เพื่อที่จะทราบปัญหาที่เกิดขึ้น ในองค์กรอย่างแท้จริง

1.5.3 ผลการดำเนินงานในกระบวนการทดลองระบบประกันคุณภาพ ภายใน ในแต่ละตัวบ่งชี้ ได้ใช้กระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นหลักซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนของการวางแผน ปฏิบัติตามแผน เก็บรวบรวมข้อมูล และสะท้อนผลเพื่อการแก้ปัญหา อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับทฤษฎีของ Kemmis & McTaggart (1988: 169-170) กล่าวคือ ผู้วิจัย ได้นำกระบวนการดังกล่าวไปพัฒนาองค์ประกอบของระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนที่ได้จากวิเคราะห์สังเคราะห์ จำนวน 6 มาตรฐานหลัก 38 ตัวบ่งชี้ โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ครั้งนี้เป็นรูปแบบ Practical Action Research ซึ่งนักวิจัยเป็นคนภายนอก จะทำหน้าที่ส่งเสริม ให้ผู้ปฏิบัติการศึกษาสาเหตุและผลของการปฏิบัติโดยสะท้อนผลการปฏิบัติ และคิดวิเคราะห์ ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงการทำงานของตนเอง โดยนักวิจัยอยู่ในทีมการวิจัยด้วย (คงศักดิ์ ธาตุทองและคณะ. 2547: 38-39) โดยผู้วิจัยขออภิปรายผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายใน โรงเรียน ของตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ทั้ง 8 ตัวโดยยึดปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นหลัก เทียบเคียงดังนี้

1) ความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุด ของโรงเรียนแห่งนี้ ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียน โดยการวิจัยครั้งนี้พบว่ากิจกรรมใดก็ตาม ถ้าผู้บริหารให้ความสนใจ ให้ความสำคัญใส่ใจ มักจะประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ในโครงการ แม้เป็นเรื่องใหม่ก็ตาม เช่น จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมสันทนาการด้านกีฬา (ตัวบ่งชี้ที่ 8) ผลพลอยได้ตามมาคือ อุปกรณ์กีฬาที่เพิ่มขึ้น จำนวนครั้งที่ครูได้รับการฝึกอบรม (ตัวบ่งชี้ที่ 6) ที่ผู้บริหารให้การสนับสนุนเรื่องงบประมาณในการเข้าฝึกอบรม รวมถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นต้น

2) ความตั้งใจและมุ่งมั่นของคณะกรรมการในการดำเนินงาน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อมั่นว่า คณะครูของโรงเรียนที่รับการทดลองมีความกระตือรือร้นสูงมาก จะเห็นได้จากการกำหนด ยุทธศาสตร์ การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาของแต่ละตัวบ่งชี้ ได้พยายามที่จะกำหนด เป้าหมายไว้สูง และมีความตั้งใจที่จะแก้ปัญหาแม้จะเป็นเรื่องใหม่และยากก็ตาม แต่ก็สามารถ ทำได้สำเร็จตามเป้าหมายได้ในหลายประเด็น เช่น จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัย ของนักเรียน (ตัวบ่งชี้ที่ 1) ร้อยละของนักเรียนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา (ตัวบ่งชี้ที่ 2) จำนวน ครั้งที่จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ และทำงานร่วมกับผู้อื่น (ตัวบ่งชี้ที่ 5) จำนวนครั้งที่ ครูได้รับการฝึกอบรม (ตัวบ่งชี้ที่ 6) และจำนวนครั้งที่ครูได้รับการฝึกอบรม (ตัวบ่งชี้ที่ 7) เป็นต้น

3) การสื่อสารและความสัมพันธ์ที่ีระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครอง ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนที่ได้รับการทดลองนี้มีการประสานงานกับผู้ปกครองเป็นอย่างดี เช่น มีประกาศ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่างๆ รวมถึงให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรม ซึ่งโครงการที่ดำเนินงาน ตามตัวบ่งชี้ที่บ่งบอกถึงการสื่อสารและความสัมพันธ์ที่ดีได้แก่ จำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมส่งเสริม ความมีวินัยของนักเรียน (ตัวบ่งชี้ที่ 1) ร้อยละของนักเรียนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา (ตัวบ่งชี้ ที่ 3) และจำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมสนทนาคำถามด้านกีฬา (ตัวบ่งชี้ที่ 8) ซึ่งตัวบ่งชี้เหล่านี้ ส่วนแต่มี การประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองเป็นอย่างดีจึงประสบผลสำเร็จตามที่ปรากฏ

4) ความสำเร็จในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน เดิมโรงเรียนแห่งนี้ประสบปัญหาในเรื่องความมีวินัยของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยและครูผู้ร่วมวิจัยได้ กำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องนี้ (ตัวบ่งชี้ที่ 1 โครงการส่งเสริมความมีวินัย ของนักเรียน) ซึ่งก็สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ และยังมีตัวชี้วัดที่สำคัญที่มี จุดมุ่งหมายใกล้เคียงกัน เช่น ร้อยละของนักเรียนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อ ส่วนรวม (ตัวบ่งชี้ที่ 2) ร้อยละของนักเรียนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา (ตัวบ่งชี้ที่ 3) เป็นต้น ซึ่งโครงการของตัวบ่งชี้เหล่านี้สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ค่อนข้างมาก

สรุปได้ว่า การดำเนินงานตามโครงการของตัวบ่งชี้เหล่านี้จะประสบผลสำเร็จ หรือไม่อย่างนั้นขึ้นอยู่กับ การให้ความร่วมมือของทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหาร สอดคล้องกับ สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2550 : 196) ที่กล่าวว่าอิทธิพลจากการดำเนินงานของผู้บริหารมีขนาดสูง เป็นสองเท่าจากการดำเนินงานของครู ซึ่ง ศิริ ธิอาสนา (2549 : 156) และเจริญ ไวรวิจันกุล (2542 : 5) พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานได้แก่ การที่ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น หุ่เมเท สนใจ ใฝ่เรียนรู้ และใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โครงการจึงจะบรรลุตามเป้าหมาย

บทเรียนที่ได้จากการวิจัย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนเสร็จสิ้นลงแล้ว การดำเนินงานครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับบทเรียนต่าง ๆ จากการวิจัย รวมถึงประโยชน์ที่ฝ่ายต่าง ๆ ได้รับ โดยผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นข้อดังต่อไปนี้

1. ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียน โรงเรียนได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ บุคลากรมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น มีผลการปฏิบัติงานเป็นรูปธรรม ทราบข้อมูลที่เป็นปัญหาอุปสรรค และได้แนวทางในการแก้ไขที่เป็นระบบมากขึ้น มีงานวิจัยเกิดขึ้น ภาพพจน์ของโรงเรียนดีขึ้น โดยเฉพาะในด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนรู้สถานภาพของตัวเอง ผลลัพธ์ที่ออกมาได้ประโยชน์มาก ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพผู้เรียนที่สูงขึ้น และโรงเรียนจะได้ข้อมูลเพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมิน
2. คณะครู เกิดความสามัคคีในการทำงาน ได้รับความรู้ และประสบการณ์เป็นอย่างมาก สามารถนำผลจากการวิจัยไปปรับปรุงการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ครูเกิดความภาคภูมิใจตนเองที่สามารถดำเนินการจนบรรลุเป้าหมายได้ มีความพึงพอใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยครั้งนี้ การทำงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ครูได้พัฒนาตนเอง ได้เรียนรู้และมีแนวปฏิบัติในเรื่องต่างๆ พร้อมทั้งได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ได้รู้สภาพปัญหาของนักเรียนบางคนมากขึ้น มีประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้น เข้าใจการประกันคุณภาพของโรงเรียนมากขึ้น รวมถึงรู้ปัญหาจริงและสามารถปฏิบัติได้จริง
3. นักเรียน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะด้านการแสดงออก ได้รับการเอาใจใส่จากคณะครูมากขึ้น โดยเฉพาะจากการ โครงการเกษตรกรรมน้อย เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ได้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ การพัฒนาพฤติกรรมส่งผลโดยตรงกับผู้เรียน ได้รับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ รับฟังผู้อื่นและปฏิบัติตามคำสั่งได้ มีกิจกรรมมากขึ้น มีความกระตือรือร้น ได้พัฒนาตนเองอย่างชัดเจนตามที่ตนเองต้องการ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ส่งผลให้มีพฤติกรรมทางบวกมากขึ้น และเชื่อว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนในทุก ๆ เรื่องจะดีขึ้นตามลำดับ
4. ผู้ปกครอง ได้รับการบริการที่ดีในเรื่องของการดูแลและพัฒนาบุตรหลาน จากทางโรงเรียน มีความมั่นใจและไว้วางใจ โรงเรียน มีลูกหลานที่มีคุณภาพเป็นคนดี มีความพึงพอใจ เกิดผลดีในระยะยาว พึงพอใจที่บุตรหลานของตนได้ร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน เห็นความก้าวหน้าของโรงเรียน เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับทางโรงเรียน และได้มีส่วนร่วมกับ

กิจกรรมของทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมทางด้านกีฬาที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ส่งผลให้มีความเชื่อมั่นมากขึ้นที่เห็นคณะกรรมการเอาใจใส่ต่อนักเรียนในความปกครองของตน มีบุคลากรที่มีความสามารถ กล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

5. ผู้วิจัย ได้ข้อมูลที่เป็นจริงประกอบการทำวิจัยเพื่อการพัฒนา ฐสภาพปัญหาที่แท้จริง เข้าใจคณะกรรมการมากขึ้น ได้ผลงานตามที่วางแผนไว้ ได้รับความสำเร็จ มีความรับผิดชอบ สร้างผลดีให้กับทางโรงเรียน มีผลงานวิจัยเสนอต่อทางมหาวิทยาลัย ได้รับความรู้จากการปฏิบัติจริง มีผลงาน วิจัยไปนำเสนอ ผู้วิจัยจะเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ได้แนวทางแก้ไขข้อบกพร่องจากการทำวิจัยเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

6. ประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการ ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้บริหาร พบว่าการดำเนินการใด ๆ ก็ตามในโรงเรียน ผู้บริหาร ไม่ได้มีหน้าที่เฉพาะการสั่งการเท่านั้น แต่ควรที่จะต้องรับฟังความคิดเห็นจากฝ่ายต่าง ๆ ก่อน โดยต้องให้โอกาสคณะกรรมการได้ร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างเต็มที่จากผู้ได้บังคับบัญชา อันจะส่งผลให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ อาจไม่มีความเหมาะสมกับโรงเรียนเอกชนทั่วไปในกลุ่มจังหวัดอื่น หากโรงเรียนเอกชนดังกล่าวจะนำไป ใช้ขอให้พิจารณาถึงบริบทของโรงเรียน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และควรปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของระบบตามสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาที่จะนำไปใช้

1.2 การเลือกตัวบ่งชี้ ในแต่ละมาตรฐานเพื่อนำมาพัฒนานั้น ผู้บริหารควรเปิดใจยอมรับประเด็นปัญหาที่คณะกรรมการหรือบุคลากรในโรงเรียนระบุหรือคัดเลือกมาเพื่อพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของผู้บริหาร จึงจะเกิดการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและครอบคลุมรอบด้าน เพราะปัญหาบางอย่างครูผู้ปฏิบัติจะสัมผัสกับปัญหาอย่างลึกซึ้งกว่าผู้บริหาร หากในขั้นตอน

การคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่มีการครอบงำทางความคิดจากผู้บริหาร อาจทำให้การแก้ปัญหาในระบบประกันคุณภาพของโรงเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง หรือไม่สามารถแก้ปัญหาให้ตรงจุดที่มีปัญหาอย่างแท้จริง

1.3 การเตรียมความพร้อม เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ซึ่งคณะครู และบุคลากรฝ่ายต่างๆ ยังไม่เข้าใจและควรเริ่มต้นอย่างไรดี ซึ่งเป็นปัญหาโดยทั่วไป ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความพร้อม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านประกันคุณภาพ ซึ่งพบว่าได้ผลในระดับหนึ่ง โดยครู อาจารย์จะต้องทำความเข้าใจพอสมควร จึงจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความสบายใจ และเกิดผลงานตามที่วางเป้าหมายไว้

1.4 กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนเอกชนๆ ที่ใช้ ในครั้งนี้ได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR ซึ่งประกอบด้วย Plan, Act, Observe และ Reflect ซึ่งมีความใกล้เคียงวงจรคุณภาพ PDCA ได้แก่ Plan, Do, Check และ Act โดยผู้ปฏิบัติงานในแต่ละโรงเรียนสามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสมหรือความถนัดของตนเองได้ เพราะแนวคิดรวมทั้ง 2 ชนิดนี้ต่างก็มุ่งพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

1.5 การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนเอกชนครั้งนี้ อาจมีความเร่งรัด จนเกินไปเนื่องจากเวลาที่จำกัด ดังนั้นถ้าหากโรงเรียนอื่นใด ต้องการที่พัฒนาปรับปรุงงานด้านการประกันคุณภาพภายใน สมควรจะนำเรื่องการประกันคุณภาพภายในเข้าสู่กระบวนการวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ซึ่งจะคู่เป็นภาระงานปกติ ไม่แปลกแยกจากงานทั่วไป คณะครู ผู้ปฏิบัติจะไม่รู้สึกว่าเป็นภาระงานที่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ ครั้งนี้ได้ดำเนินการทดลองใช้ระบบประกันคุณภาพภายใน ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าขึ้นมาเพียง 1 ภาคเรียนเท่านั้น เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะในเรื่องของระยะเวลา ซึ่งอาจทำให้บางประเด็นไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งอาจทำที่โรงเรียนเดิมหรือโรงเรียนอื่น ควรทำการทดลองอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา จึงจะเห็นผลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ตัวแปรที่ทำการศึกษานี้มีเพียง 6 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เนื่องจากเป็นเพียงการทดลองเท่านั้น หากโรงเรียนนำไปใช้จริงควรพิจารณาตัวบ่งชี้ที่สำคัญ เพิ่มเข้าไปอีก เพื่อให้ครอบคลุมมาตรฐานการประเมินมากกว่าเดิม ซึ่งจะสามารถทำให้คุณภาพมาตรฐานการศึกษา

เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องยึดความจำเป็น ความต้องการ และบริบทของโรงเรียน
แต่ละแห่งเป็นปัจจัยในการพิจารณาเพิ่มเติมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอก ครั้งที่ผ่านมาจากแต่ละโรงเรียนว่ามีประเด็นใดบ้างที่จะต้องนำมาพัฒนาและปรับปรุง
ให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นควรทำวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้เกี่ยวกับตัวแปรที่ยังไม่ได้รับการคัดเลือกมา
ทำการศึกษาในครั้งต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY